

PERŽVALGA.

— Vilniuje iškilo šioms dienoms didelis kriaucių streikas: reikalauja sekančių pagerinimų: 1) pakėlimo mokesčio nuo 20 iki 30 nušimčių, 2) visose darbavietėse, kad būtų įvesta vienoda ir pastovi mokesčiai, 3) kad nebūtų prašalinami darbininkai be sutikimo likusiųjų, 4) mokėti ir už šventadienius, 5) pagerinti sąlygas mokiniams.

— Vilniaus policmeisteris reikalauja nuo gubernatoriaus, kad policiją apginkluotų su naujos sistemos revolveriais, nes senieji jokiū būdu negali susilyginti su revolveriais revoliucionierių. Policija iki šiol turi sistemą Smitho, o reikalauja — Nagano.

— Rugpjūčio 8 d. Kaune išas sumanytas visų Lietuvos vargamistrų susivažiavimas. Jie rengiasi sutverti savo sąjungą, kuri laikysis prieš klebonų įtemptą valdžią ant jų.

— „Liet. Kurjeras“ rašo, kad neseniai Žagarių (Kauno gub.) policija padarė kratas pas: aptiekorių Kazlauską, daktarą Avizonį ir pas du žydu. Jieškojo, žinoma, socialistų atsisaukimų ir ginklų; bet — nieko nerado. Nieko nė nesujėmė. Kratos padaryta paliepus Vilniaus „ypatingajai sargybai“. — Žagariuose ir aplinkiniuose miesteliuose ant gatvių iškljuoti apskelbimai su prizadais 400 rub. dovanų tam, kas nurodys grapiuko Keizerlingo užmušėjus (Rašėm apie tą seniau), nudėjusius šį jo paties dvare, netoli Mazeikių, už jo žiaurios darbus bemašant latvių sukilimus.

— „Liet. Ukininkas“ (N-re 29), rašydamas apie ruošimus prierinkimų į 3-įjąją Dumą, paragina ir Lietuvos demokratams prie darbo. Sako: „Kad mums lietuviams, ypač gi valstiečiams, reikia rinkimuose dalyvauti, jau apie tai „Lietuvos Ukininke“ rašėme. Tik prie rinkimų jau metas ruoštis, jau

metas šį-tą dirbti, kad paskui pervelu nebutų. Reikalinga pradėti galvoti ir laikraščiuose rašyti su kuo ir kokiomis sąlygomis per rinkimus tarti. Reikalinga, kad sukrustų mūsų inteligentija, ypač toji, kuri nuolat su žmonėmis turi artimus ryšius. Sunkus darbas artinasi, taigi šia mūsų inteligentija ir turi progą parodyti, kad jai ištikro rupi žmonių reikalai. Nebemetas dabar rankas sudėjus sėdėti ir tik minėti geresnius laikus. Mūsų rinkimus nors išdalies galime išlošti, reikia tik pasidarbuoti. Reikia padaryti susivažiavimą ir į tą susivažiavimą turi kuodaugiausiai atvažiuoti inteligentijos iš Lietuvos“.

Kokiame tai politiškame stingulyj Lietuvos inteligentija! Argi taip reikėtų, anot „L. U.“ rankas sudėjus sėdėti taip svarbiame „kampanijų“ laike? Jeigu nepatiems rinkimams, tai abelnai revoliucijos (nors ramiosios) agitacijai toks laikas reikalingas su naudoti.

— „Žarija“, Lietuvos darbininkų laikraštis vėl pradėjo eiti. Antrame numery rašo: „Pirmąjį „Ž.“ numerį išleidę, mes dėlei tulų ne nuo mūsų priderančių priežasčių buvome priversti laikinai nutilti. Dabar, tas kliūtis pašalinus, „Žarija“ nuo šio numerio eis reguliariškai kas savaitę“. Trečiame numery to laikraščio eina nuomonės apie Dumą. p. V. K-as, straipsny „Antrosios Damos darbai“ šiaip išsireiškia: „O žmonės tyli. Tyli dargi tie, kurie taip neseniai da rašė atstovams ir drąsino juos: „Tvirtai turėkitės! Ne žingsnio nenusileiskite! Tuomet mes už jus užsistosis!“... Aišku, kad žmonės da nepasileję užtektinai nuo to smugio, kuris jiems po „laisvės“ laikų buvo suteiktas“... Todėl: „Ne-kokia ten дума mums išganymą atneš, o tik tai mes patį sau. Antrosios damos

pavyzdys tai mums aiškiausia parodė“. Čia jau lyg matosi nenoras bedalyvaut rinkimuose į 3-įjąją Dumą. Vienok tame pačiame numery, įaugi niam straipsny: „Rinkimams besiantinant“, sakoma: „...Ne žiurint to, visos kairiosios partijos žada dalyvauti rinkimuose. Dalyvausime ir mes! Dėl ko? Dėlto, kad rinkimų laikas, neveizint į persekiojimus, yra patogiausias laikas aiškinti žmonėms politiškuosius mūsų dienų klausimus, nurodyti valdžios ir ponų suktybes, žodžiu platinti politiškąjį tarpų žmonių susipratimą“. Aiškiai ir trumpai — socijaldemokratams ir šiuos rinkimus išnaudos skriejimui miniose klasinio susipratimo.

— Lietuvos Socijaldemokratų Partijos atstovas, p. P. Gri gaitis regis šioms dienoms jau apleidžia Ameriką.

Iš Lietuvos.

Vilnius. Jau trečia savaitė kaip streikuoja Doviato napolnikų pabrinko darbininkai. Pabrikantas nežori nusileisti išviso darbininkų dirba arti 50 žmonių. Didžiama jų pridera prie metalo pabrinko darbininkų profesionalinės (amato) sąjungos.

Suvalkai. Suvalkų miesto trobų statytojų darbininkų amato sąjungos sekretorius mums praneša, kad gegužės 14 dieaa sąjunga legalizavusis (išgavusi valdžios leidimą) ir dabar veikianti atvirai. Ši sąjunga, kaip ir daugybė kitų tos rūšies sąjungų, statanti tikslą ginti to paties amato darbininkų reikalus prieš išnaudotojus, nežiurint nė darbininkų tautybės, nė tikėjimo, nė lyties. Vienu ir pirmiausiu uždaviniu sąjunga statanti kėlimą tarp darbininkų klasos susipratimo ir teikimą materiališkosios pašalpos savo nariams.

Jei kartais kam to amato darbininkų pasitaikysią persikelti į Suvalkus, reikia nesivešti, idant įstoti į sąjungą, atsakomą rekomendaciją... Tuotarpu sąjunga pataria draugams lenkties Suvalkų, kadangi nesą darbo.

Palėvenėlė (Ezerėnų pav.). Cionai yra nedidelis Pagojės dvariukas, prideras Valenta- navičiui. Darbininkams to dvarelis ne kazi-koks gyvenimas. Ypač prisikenčia jie nuo ponios Valentanavičienės. Ligi šioliai dvarelis buvo išnuomotas, tai šįmet duonos darbininkams neduoda, o duoda pinigais — nusipirk. Rugiai dabar po rublį su viršum putas. Rudenį, žinoma, grūdus atiduos. Darbininkės kasdien turi visus takelius valyti. Vieną kartą Kazio Petronies žmona nepaklausė. Ponja tuojau pasišaukė Petronį pas save. Tarp Petronių kilo vaidai. Petroniui ponja prigrumojo atsakyti vietą. Birželio mėnesio 12 dieną varkšas turėjo paimti atskaitą. Buvo bulvių pasodinta ir tos liko. Turėjo dar ir karvę, dabar, be pastogės tikus, prisieis parduoti. Be to dar prašalino piemenį.

Visi apylinkės sodžiai prisikenčia nuo ponios V. Ypač bloga su gyvuliais.

Abeliai (Ezerėnų pavieto). *Apsvietimas.* Abeličiai labai mėgsta „apšvietimą“ ir kaip įmanydami „šviečias“. Kokį šventadienį nuėjus Abeliuosna dirstelėk tik bet kurio žydo butan, tikrai pamatysi abeličių „kumponiją“ „baltake“ besišviečiant ir iš manopolinių buteliukų skaityti besimokinant. Matyti dangelinį abeličių labai patinka baltakės šviesa: patarus kam verčiau laikraštį nusipirkti vieton buteliuko, dažnai išgirsi: „kas mums iš laikraščio: pusbutelį išgėrus tai nors linksmiau“. Kad ir abeličių labai mylima baltakės šviesa, kad ir nuo jos

ir linksmiau pasidaro, bet ji tik karčiamoj tešviečia ir tik, koliai ragauni telinksmia. Štai dvarų darbininkai velka sunkų ponų jungą. Jų padėjimas pas mus sunkesnis, negu kur kitur. Darbas čionai tęsiasi nuo saulės tekėjimo ligi sėdimo. Kumečių algos per mažos, o jų moters turi išeiti per metus 60 dienų. Kumečiai telaiko tik po vieną karvę ir jų karvės ganomos ten, kur jau pono galvijų nušinta. Kiaulių kumečiai visiškai nelaiko. Smulkiųjų nuomininkų (rundauninkų) padėjimas ne kuo geresnis. Teip sakykim Antanašes dvare yra ne maža tokių, kurie nuomoja po 3 dešimties. Už 3 dešimties reikia mokėti nuomos 40 r. O trobų kaip ir nėra: vienur trobos be stogų, kitur sienos baigia griuti. O dvarininkui tai nerupi, bet tik jam gerą nuomą moka. Ir kamgi dvarininkai rūpintis kito reikalais.

Kupiškis (Ukmergės p.)

Krata. Vėzionių sodžių jau bent ketvirtą kartą lanko policija, jieško P. P. Klausinėja, kur jis esąs, bene Amerikon išvažiuoęs. Namiškiai sakosi nežina. Tuo tarpu ir policija jau kiek aprimo: nebeteip užsimeta šniukštinet.

Skapiškis (Ukmergės p.)

Atsiminė. Birželio 13 dieną anksti ryto apie 3 valandą aplankė Kerelių sodžių neprašytieji svečiai: Anykščių pristavas, Simonių urėdninkas su trimis sargybiniais. Jie iškratė Petronies kiemą, jieškojo jo sunaus Petro, kuris jau seniai Amerikoje. Buvo užkurę antrąjį Petronies sūnų ginklų, bet tam grieštai atsakius, kad jokių ginklų neturįs, svečiai iššniukštinėjo visas trobas ir užkampes, bet nieko nesurado. Širdies nuraminimui pristavas, radęs, pasiėmė Petro laiškus. Prieš išvažiuojant pristavas perskaitęs žandaru rotmistro

rašta, kur Petras kaltinamas kaipo subruzdimų ir sujiručių kėlėjas.

Žagarė (Šiaulių pavieto). *Šnipai.* Gegužės 30 dieną, krito nuo kazi-keno paleistos kulkos plačiai apie Žagarę žinomas šnipas Zavickis. Prieš „liuosybių dienas“, dar tebe budamas Žagarėj, jisai buvo stropus visokių Livenų, Macių, Karpovų, Egerų ir kitų į juos panašių padėjėjas. Užėjus liuosybės laikams vieni jų išbėgiojo, kiti krito nuo nežinomos rankos, tretį aprimę tyliai sėdėjo, it pelė po šluota. Bet kaip tik valdžia pradėjo atsigausti, tamsiosios pajiegos vėl ėmė kelti savo galvas. Zavickis, pirmiau aprimęs, vėl pradėjo varyti senąjį darbą. Už uolumą ir darbštumą gavo Latvijoje urėdninko vietą ir tenai betarnaudamas užbaigė savo dienas. Kad ir neilgai jisai ten urėdninkavo, bet ir ten suspėjo visoj apylinkėj pragarsėt savo darbais.

Kitas šnipas Barauckis teip pat gerai žinomas žagariečiams jis irgi, „liuosybių laikams“ užstojus, buvo prasišalinęs užsienin, bet dabar, pasidrasinęs, sugrįžo ir sako manęs uždėti Šiauliuose savo aludę. Matomai jis pasitiki, kad visuomenė užmiršo jo darbus, jei turi viltį iš to pelnyties.

Žagarė (Šiaulių pav.). *Policija ir ukininkai.* Bandorių sodžių pas ukininką Paulauką tarnavo vaikas Pr. Kygas. Vieną rytą beakėdamas lauką, jis užsišnekėjo su kaimyno bernu. Pamatęs tai šeimininkas liepė jam eiti namo pusryčio. Parėjus vaikinui namo, šeimininkas atsakė jam vietą ir užtarnautąjį laiką nieko neuzmokejo. Vaikas pasiėmęs kaimynų 4 darbininkus per liudininkus, nuėjo pas savo šeimininką atlyginimo prašyti, bet tas, vieton užmokėti, puolė ant jo su peiliu — gerai dar,

kad suspėjo kiti sulaikyti — sužeidė ranką ir perpiovę vestę. Matydami, kad pinigų negalima iš jo gauti, jie visi išėjo. Paulauckas-gi sumetė, kad čia gal išeiti blogai ir gali paduoti jį į teismą. Jis, matomai, susiuostė su policija. Tuojau ant rytojaus atlėkė urėdninkas ir visiems žinomas šnipas Kazdaila, panorėjo suminti Kygą, kaltindami, buk jis esąs socijaldemokratas ir „buntaučikas“; jo neradę, puolė prie tų 4-rių vaikinų, kurie buvo atėję kaip liudininkai. Juos suėmė ir niekuo nekaltus nagaikomis gerokai apdaužė. — Matot, kokia dabar teisybė viešpatauja.

Skaistgiris (Šiaulių pav.)

Sargybiniai. Kaip įsivyravo dabar sodžių policija, gali paliudyti kad ir šie atsitikimai. Vienam Pabalių sodžiaus žmogui buvo pavogę aklį. Jis su skato jieškot ir surado. Žmogus linksmas važiuoja namo ir vedas prisirišęs prie ratų surastąjį arklį. Teip bevažiuodamas per Skaistgirio miestelį sutinka Žagarės urėdninką su žinomu visoj apylinkėj dešimtininku Kazdaila. Įkaušę tvarkadariai prikibo prie to ukininko, buk jis vogtą aklį vedęs, ir norėjo iš jo arklį atimti ir jo paties suimti. Atsirado dar kas ten užsistojo už užpultąjį žmogų. Urėdninkas prikibo tuojau ir prie užstojėjo ir, išsiėmęs knygutę buvo berasęs protokolą, bet staiga kazi-kaip atsidadė griovyj šu visa knygute, o atsikėlęs jau neberado tų „prasikaltelių“. Jei nebut pavykę išsprukt, juk vis tik but patasę niekuo nekaltus žmones.

Kitu kartą teip buvo. Važiavo per Skaistgirio miestelį latvys. Du sargybiniai pasiprašė jo pavėžet. Tam nesutikus, jie per prievartą susėdo: vienas vienoj pusėj kitas kitoj — ir vešk. Latvys, matydamas, kad čia geruoju nieko

nepeši, akies mirksniu išstumė abu neprašytu svečiu ir pats, suraginęs arklį — bėgt. Sargybiniai ėmė vyties ir jau būtų paviję — arklis buvo menkas — tik botagu latvys įstengė nuo jų atsigtint.

Južintos (Ezerėnų pav.)

Vakarūška. Birželio 3 dieną Sriubiškių sodžių pas Antaną Šutą buvo lietuviškas vakaras su valdžios leidimu. Vakarą gana pasisekė. Vaidinama gale sodžiaus iš lentų buvo sukalta buda. Buvo vaidinimui dvi komediji „Nutruko“ ir „Neatmezgamas Mazgas“. Be to dar buvo deklamuojamos (sakomos) eilės. Eilės žmonėms gana patiko. Publika buvo daugiausia iš smulkiųjų ukininkų ir darbininkų. Turtingieji-gi bijojo eiti. Kazi-kaš paleido, paskalas buk čia busias socijalistų susirinkimas ir kas tik ten eisias tai visus suimsią. Daug kas patikėjo paskaloms. Vakarą praslino ramiai. Buvusi policija, išvažiuodama sakėsi nepastebėjusi nieko priešinga. Bet štai nedėlioj atvyko Rokiškio pristavas, pasikieminėjo ligi vakaro pas kleboną, o vakare suėmė ir išsivežė Rokiškin vakaro įrengėją A. Šutą. Sakos paduosias teisman, nes ten buvęs socijalistų susirinkimas: kokius pinigus rinkę, buvę atvažiuavę socijalistai iš Vilniaus ir taręsis su bezemiais ir darbininkais streiką pakelti ir daug dar kitų nebutų daiktų. Juk jei kas panašu būtų buvę, policija, kuri buvo laike vakaro būtų tai pastebėjusi.

Šitas, prieš einant pas pristavą, pasiteiravo pas urėdninką, ko pristavas iš jo norįs. Ant to urėdninkas jam atsakė, kad tik norįs rast kliučių ir... Šutas delto nešusiprato... Pristavas, nusivežęs jį Rokiškin, sustatė protokolą ir ant rytojaus paleido.

„Žarija“.

Keturvalakiai, (Suvalkų gub. Ištrauka iš laiško). Pas mus augalai (javai) ant laukų puikiai užaugo. Vasara labai graži, — šilta, kad naktimis visai nereikia užsikloti; ar giedra, ar lija, vistiek šilta ir ramu. Tik-tai kviečiai ir dobilai, tai gerokai iššalo. Ale vistiek — į tų vietą kiti augalai užderėjo. Tik nežinū kaip bus iki paties rudens, — ar duosis gražiai nuvalyt, ar ne.

Keturvalakiuose buvo du lietuvių vakaru; vaidino komedijas: „Nepadėjus nūr ko kasti“ (tą lošė ir Bartininkuos) ir „Amerika pirtyj“. Ir aš buvau už artistą, — taip sau žmogus nors nusilinksmini; namiškiai tai barasi, kad einu prie „tijatry“. Net varė išeit iš namų; norėjau ir pamest; bet pamislėjau, kad nesupranta, tai reikia jiems atleisti. — Kaslink publikos, tai buvo apie 300 ypatų. Surinkta į du šimtu. Žinoma, iš tų užmokėjom parikmacheriui, scenerijoms, vakarienę pataisem, alaus, užkandžių pagaminom. O kas liko, tai sutarėm paskirt ant ukiškos draugijos. Kunigai norėjo, kad pavestume tą likusį pelną „Ziburiui“, bet mes pervertėm saviškai — ant naudingesnių visuomenei reikalų.

Perstatymai butų labai smagus užsiėmimas, tik namon parėjus gauni pylos; tai paskui ir ukvata pereina ir viskas.

Geiščia, kad prisiųstumėt kokių naudingų apsišvietimui knygučių: dainų, eilių ir komedijų. Labai jums ačiu ir už laikraščius, ką atsiunčiate, — šviesu ir ramu pasidaro gavas ką naują pasiskaityt.

T. B.

Prieš audra.

(Tąsa.)

Sunki ir baisu keliu zengia rusų revoliucija. Už kiekvieno pasikėlimo, už kiekvieną

pasisekimo dalelę seka pralaimėjimas, kraujų klanai, pasityčiojimai patvaldybės iškovotojų už laisvę. Bet po kiekvieno „pralaimėjimo“ vis plačiau stojasi judėjimas, vis gilyn kova, vis didesnė minia įtrauktų į kovą ir dalyvaujančių joje liaudies kliasų. Už kiekvienos revoliucijai paspirties, už kiekvieną žinganą pirmyn organizuotos ir ginkluotos liaudies, seka pasiutusi paspirtis reakcijos, seka žingsnis pirmyn juodašimtiškų elementų darbo; auga kontr-revoliucijos įnirtimas. Bet, reakcioniškos spėkos, neveizdžiant į visas jų pastangas, pamažu vėl eina silpnyn. Į revoliucijos šalį stojasi vis didesnė dalis darbininkų, ukininkų, kareivių, dar vakar buvusių juodašimčių. Griūva illuzijos viena už kitos, nyksta nuomonės kadai tai daleidusios buti įsitikejusiais valdzios teisingumui, ramiais, mandagiais, paklusniais, etc.

Patvaldybė — sužeista: ji turi čielą eilę žaizdų, bet dar ji neužmušta. Patvaldybė iš visų pusių apraišiota skarmalais ir bintais, bet vis dar ji laikosi, ji dar girgžda ir dar labiau siunta, kada labiau jos kraujas teka. O revoliucioniška klias — proletarijatas naudojami kiekvienu nutilimu, idant surinkt naujas spėkas ir iš naujo užduoti valdziai smugį, kad ant galo išraut iš šaknų tą prakeiktą despotizmą, panaikint vergiją, užnuodijantią visas Rusijos šalis.

Taigi ir dabar Rusijoje eina didelis prisirengiamasis darbas. Ir, išvaikius 2-ąją Dumą, revoliucioniškas proletarijatas nepakėlė raudono paparčio, nes dar nebuvo pilnai prisirengęs stoti į kovą. Audra neišvengiama ir, gali but, netolima. Stos dvi armijos viena prieš kitą: caro armija ir liaudies armija. Ir pergale žmonijos bus ant tiek pasekmingesnė, ant kiek išgalės ir mo-

kės sukoncentruot visas revoliucioniškas spėkas ir ant kiek galės vartot materijališkais turtais.

Nėra kito išradimo pergalėt visus lengvatikius, siauras, vienpusiškas — bailias pažiuras į ateinančią revoliuciją, kaip tik parodyt visą jos praeitį. Trumpa istorija rusų revoliucijos, bet ji ganėtinai parodė ir darodė, kad spėkos revoliucijinių kliasų daug didesnės, negu rodosi laike nutilimó.

Tris svarbiausi etapai rusų revoliucijos aiškiai atsižymėjo. Pirmas etapas — laikas „tikėjimo“, laikas daugybės prašymų apie reikalingumą konstitucijos. Etapas antras — laikas konstitucijinių manifestų, aktų ir įstatymų. Etapas trečias — pradžia įvykdinimo konstitucijonalizmo, laikas Valstybės Dumos. Iš pradžios caro prašė konstitucijos. Paskiau varu ištraukė iš caro nagų pripažinimą konstitucijos. Dabar. . . dabar „de facto“ persitikrino, po paleidimo dviejų dumų, kad konstitucija, caro „išleista“, caro čionovnikų pripažinta, caro čionovnikais įvykdo, na, neturi vertės nė supuvusio grašio.

Kiekviename iš tų laikų matoma išpradžios ant avakscenos liberališkąją (laisvamaniškąją) būruaziją — demokratų, šaukiančių, skėtriojančių su visokiis pagirklais, iš augšto išsitikejusių į savo „tiesas“, niekinančių „mažesnių“ luomą — socialistus, kurie ragina vesti aštrią, o ne ramią kovą ir kurie nemato susitaikinimo žmonijos su caro valdzia. Ištikrųjų, visokius politiškus uždavinius, pastatytus iš eilės Rusijos istorijoje, kiekvieną kartą rišo proletarijatas, patraukęs su savim pirmėivius ukininkus, išėjęs ant gatvės, atmetęs visus senus įstatymus, išleidžiant į svieta naujas formas pasiulydami tiesius įrankius tiesioginės revoliucijinės kovos.

Reikia tik atmint 9 sausio: kada darbininkai netikėtai visiems, išėję ant gatvių, pabai-gė laiką tikėjimų caro į žmoniją ir žmonijos į carą! Ir kaip iš karto pasikėlė visas judėjimas ant naujos arenos! O jog pažiūrėjus darbininkai buvo sugniauzti. Tukstančiai išmuštų, baisi priespauda, juodi debesys buvo nusvirę ant Rusijos — Trepovo-koriko užtrauktiejie.

Demokratai vėl užjima avansceną (užpakalį). Rengia susivažiavimus, siunčia padonias deputacijas pas carą. Jie su išplėtomis rankomis griebėsi už Bulygino Dumos (pirmų-pirmiausiai išleistos — paskui pertaisytos). Jie pradėjo, kaip katinai pamatę rieby kėsnį, miaukt ant revoliucijos, šaukt studentus mokintiesi, o neužsiiminėt politika. O lengvatikiai pradėjo itikėti: kad ginkluotas sukilimas — be vilties yra.

A. Žagaras.

(Toliaus bus.)

Kur dingo?

Triukšminga buvo diena tarpe Amerikos lietuvių, tai 22 vasario, 1906 m., kada buvo visuomeniškas susivažiavimas Philadelphijoje, Pa. Kaip tenai buvo, taip; bet pagaliaus tapo išrinktas Revoliucijos Selpimo Komitetas, vėliaus per buvusį prezidentą pavadintas: Tėvynės Selpimo Komitetas, (ar kitaip kaip ten, gerai neatmenu). Taigi, aš čionai ir noriu truputį apie tą pakalbėti — argu pasiteirauti, kur jis dingo?

Berods pasirodė keletą kartų atškaitos to komiteto, buvo garsinta ir kviesta žmonės, kad aukautų, bet kažki kur dabar jis yra, argi išbluko pats per save?

Man rodos, kad visuomenė išrinkusi, visuomenė aukavusi, visuomenė tur pilną tiesą apie

ta komitetą ir pasirupinti. Jeigu tas komitetas nemano toliau egzistuoti, tai pagal maną, išrinkti tris (3) ypatas tame mieste kur gyvena išdininkas, jei galima pakviesti ir sekretorių, ir peržiūrėjus knygas ir kvitas, apskelbti visuomenei viešai, kaip stovi dalykai. Jeigu gali, tegul susivaziuoja ir visas komitetas. Nes, ar šiaip, ar taip, — matyt iš šalies, kad tas komitetas, mažai ką galės benuveikti, nes yra kitas, kuris darbuojasi, argu kuriam dabar daugumas siūnčia pinigus revoliucijos reikalams.

Komitetas veikęs ant visuomeniškos dirvos ir išblukti tykiai, niekam nieko nesakius, keistai išrodytų. Gal but, kad prie to komiteto dar yra šiek tiek ir pinigų. Dabar kada vėl pradeda smarkiau bruzdėti — argu išsiveržti revoliucija Maskolijoje, drauge ir mūsų tėvynėj Lietuvoj, tai kam tie pinigai turi gulėti čionai? Juk jiems paskirta vieta revoliucionierių išde. Todėl tegul jie tenai ir keliauja kur jiems lemta, o visuomenei te buna apie tai pranešta.

Kalbėdamas apie vieną komitetą, negaliu užmiršti nepriemęs ir apie kitą, būtent vietinį Chicagos Revoliucijos Selpimo Komitetą. Tas komitetas susideda iš trijų ypatų: Rudausko prez., A. J. Zimonth sekr., ir Golubicko išdininko. Pernai rudenį buvo viešai skelbiamos prakalbos ir buvo išsiuntinėti atsišaukimai į draugystes, kad prisidėtų su aukomis, bet iki šiol nieko, o nieko apie pasiūtimą pinigų nepranešė. Kiek man teko girdėti, visgi yra šiek tiek visuomenės suaukautų pinigų ir iki šiol tie pinigai guli pas išdininką — be naudos. Taigi, ar neverta ir juos pasiūsti į revoliucionierių išdą — L.S.D.P.

Aš, kaip maža dalelė visuomenės, išreiškiau savo nuomonę, nieko blogo nemanydamas, atpenč trokšdamas labo

visai nuvargintai žmonijai.

Chicagos — tas.

P. S. Gal malonės ir kiti laikraščiai tai atkartoti. — *tas.*

Politiszkos žinios.

Rusija. Juo tolyn, tuo aiškyn išeina Rusijoje politiškos partijos ir jų reikalavimai. Daug buvo rašyta apie teip vadinamų „spaliečių“ arba oktiabristų sąjungą. Ta sąjunga, rašė laikraščiai, stovi už konstituciją, primena carui, kad nelaužytų savo žadėtųjų laisvių ir t. t. Štai praėjusią savaitę, tie spaliečiai viešai susivienijo su „tikrųjų rusų“ sąjunga, vadinasi juodašimčiais. Tas dar miglotesnę ateitį lemia 3 čiajai Dumai, nes spaliečiai, susidedanti daugiausiai iš dvarininkų ir ramiosios inteligentijos, susivieniję su juodašimčiais padaro storą blioką gulantį skersai revoliucijos kelią. Bet tas, iš kitos pusės, labiau apšvies Rusijos luomus ir paaštrįs politišką kovą, kas visgi ant galų galo atgabės tik revoliuciją, o ne ką kitą.

Tankiai buvo metama dėmė ant Rusijos kareivių, kad jie gynė caro sostą ir visuomet buvo pasirengę už jį praliet savo ir kitų kraują. Ištikro pirmiausiai tas teip ir buvo. Už tą ir jie patį kentėjo, kaip savo sauzinės išmėtinėjimą, teip ir liaudies kerštą bei neapykantą. Šimtai aficerių krito nuo teroristų pagiežos. Vėliaus kyla nauji prajovai; skaitome laikraštį „Neue Zeit“ (Stuttgarte), kad armija jau ištikrųjų pabudo ir sutvėrė didelę „Rusijos armijos aficerių sąjungą“. Jie atspauzdino savo programą, kurs parodo, kaip jie caro valdžios neapkenčia. Jie sako: „Nebepakeliamos sąlygos Rusijos kareivių gyvenime, verste verčia mums pajimt griežtą stovėnę ir atlošt svarbią tautos kryžyje rolę. Valdžia nebetako žmonių

užsitikėjimo ir tyčiomis juodina armiją liaudies akise. Ji stengesi pagimdyt neapykantą tarpe žmonių ir kareivių, ji nori juos perskirt, vienus ant kitų užpiudyt ir įtraukt armiją į savo pačios (valdžios) piktadėjistės. Todėl mes nusprendėm: Valdžios paliepiamai ir dedamoji ant kareivių pareiga juodina ir teršia armijos vardą ir garbę; kareivis nešioja Rusijos istorijoje vardą, kaip tautos apgynėjo, o caro valdžia jį pastatė į koriko vietą. Mes nuo tos vietos jau atsisakom ir tuomi nuplaujam gėdą nuo savo vaikų. Togidėl „Rusų armijos aficerių sąjunga“ apreiškia, kad mokindami savo kareivius ant konstitucionalizmo principų, ir pertaisydami visą armijos gyvenimą ant žaujų pamatų, tuompat laiku mes visai neprisidėsime prie spaudimo ir baudimo liaudies už politiškus ir laisvės bruzdėjimus“.

Atgaleiviškoji rusų spauda aštriai užsiuola ant dabartinio Finliandijos gubernatoriaus Gerard, kurs „perminčtai valdąs“ sau pavestąjį kraštą. Užsiuolimai teip buvo biau rūš, šmeizianti ir melagingi, kad Gerard nebesulaukdamas valdžios už jį užstojant, pats griebėsi už šmeizikų: pirmiausiai padavė teisman už įžeidimą redaktorių „Novoje Vremia“, „patrijotų“ — juodašimčių organo.

O valdžia varo savo darbą. Vardu caro tapė pranešta visos Rusijos laikraščių redaktoriams, kad jeigu ką tik atspauzdys neprielankų apie carą, apie jo šeimyną, arba apie bylą suokalbinkų ant caro gyvasties, tai bus aštriai nubauti pinigiskai ir kalėjimu.

Neužsileidžia ir žmonių šalininkai. Rugs. 5 d. Piatigorske tapė nušautas iš revolvėrio generolas Karakazov, buvėsis Odesos general-gubernatorius, padaręs neišpasakytą daugybę žmogžudysčių ir u-

rašęs savo vardą į caro budelių knygą. Šovėjas pabėgė.

Ant Baltiko jurių, Swinemundo prieplaukoje apie 3 d. šio mėnesio buvo caro su Vokietijos kaizeriu Viliūm susitikimas. Atlydėjo abudu didelė daugybė laivų, armijos ir šnipų. Ką jie šnekėjo, nežinia. Landųs reporteriai dvasiškai atspėja, kad du karunuočiai šnekėjėsi apie ramybės užlaikymą savo kraštuose. Bet koku būdu?

Persija. Čionykštė liaudis iškilmingai apvaikščiojo konstitucijos gavimo metines sukaktuves. Po miestus ir kaimus buvo įtaisytos iluminacijos. Liaudis labai įpykusi ant šacho (karaliaus), kurs iškilmėse nepasirodęs. Eina agitacija, kad dabartinį šachą visai prašalint, nes labai mėgstas degtinę.

Moroka. Iki šiolai vis europiečiai kapitalistai leido paskalus, kad čionykščių bruzdėjimų priežastimi esąs garsus banditas Raizuli, kurs bėgyj paskutinių trijų metų jau šešis baltuosius žmones buvo pavogęs ir reikalavęs už juos gerų pinigų. Vienok paskutiniaisiais mėnesiais pasirodė, kad Marokos bruzdėjimai daug platesni, negu tik vieno plėšiko kurstomi. Dabar jau pilnai matosi, kad kyla visi Viduržemių Juros pakraščių arabai, ir nori nusimest Prancuzijos, Ispanijos ir kitų Europos kraštų jungą.

Sakoma, jog arabai skelbia šventą mahometonų karę ir rengiasi išpiaut visus krikščionius. Prancuzija ir Ispanija jau nusiuntė savo kariškus laivus, kurie šiandėl sugriovė iš armotų miestą Casablanca, baisiai viską išpustijo ir išmušė apie 2000 arabų. — Nors europiečiai ir nurodo, kad arabų kilimas paeinąs nuo mahometonų neapykantos ant krikščionų, bet prisižiūrėjus arčiau, tai matosi, kad maro-

kiečiai pasirengę atgauti politišką laisvę ir savistovybę.

Prancuzija. Ir vėl apsiereiškė susirėmimai tarp valdžios ir kunigų. Daugelyj vietų katalikų kunigai spiriasi ir nenori perleisti valdžiai bažnytinių turtų. Čionai ateina kareiviai ir varu priverčia kunigėlius, kad nusilenktų prieš valdžią. Departamente Cote du Nord davatkos iškėlė didelės demonstracijas ant garbės neklaužų kunigų.

Venezuela. Da milijonu dolerių ši valstybė buvo skolinga Belgijai, daug triukšmo Europoje buvo apie tą skolą, grumojo kitos šalys užjimt Venezuelą ir išlicituot, bet ši čielus ketverius metus atkakliai spyrėsi ir nemokėjo skolos. Dabar netikėtai, išgirdusi, kad Haagos Konferencija geruoju kviečia atsilyginti, susigriaudino ir apskelbė, jog atsiteis.

Isz Amerikos.

Vyskupas peikia bažnyčią.
Garsus New Yorko reformatorius, vyskupas Potter, metiniame labdarių Chautauqua susivažiavime, praėjusią nedėlią pasakė dar garsesnį pamokslą, kuriame išsireiškė, jog visom bažnyčiom ant svieto ateisąs bausis galas, — dėlto, kad bažnyčios atsitolinę nuo žmonių, o pavirtę į turtinągojo luomo žmonių agenturas. Jo pamoksle išsiveržė pranašystė, kad draugijos revoliucijinis judėjimas jau baigias siekti tą laipsnį, kada išsiverš visuotini sukilimai ir biednieji luomai nušluosę viską nuo žemės. Norint tą suirutę atstumt toliaus, vyskupas Potter pataria turtingiesiems jau dabar dalinėti savo lobius suvargeliams.

Didžiausė istorijoje pabauda.

Chicagos federališkas teisdayrys Landis, rugpiučio 3 d. nusprendė multi-milijonieriui Rockefeller ir jo valdomajai alyvos (Standard Oil Company) bendrovei, kad užsimokėtų į Suvienytų Valstijų išdą 29.240.000. Tai yra didžiausia pabauda visoje Amerikos istorijoje. Apskūsta ir prirodyta buvo, jog minėta bendrovė 1464-iusose pavietuose apivogė valstybę prijamant nuo geležinkelių palengvinimus alyvos pergabenime. Rockefelleris tuom nepakakintas ir perdavė bylą aukščiausiaj Amerikos teismui. — Čionai vienok reikia po klausimo pastatyt storas kriukis: ar Rockefelleris tą pabaudą užsimokės — Amerikoje septintuoju stebuklu yra tas, kad juo didesnis vagis, tuom geriau jo bijo teismai.

Milijonierka-socijalistų redaktorė.

Milijonieriaus Stokes pativėlei pagrižo rėdyt žydų socijalistų kasdienraštį „Forward“, išeinantį New Yorke; ten eis dabar speciališkas skyrius patarimų vietinės dalies New Rorko baduoliams, — tą tai skyrių poni Stokes rėdys.

Kalėjimas užtikėjimą į stebuklus.

New Yorke teismas pasmėrkė tulą Byrnesą trims dešimtims dienų kalėjiman už tai, kad tikėjo į stebuklus. Mat čionai Amerikoje yra garsi „Krikščioniškojo Mokslo D-stė“, kuri mokina ligonius nesikreipt prie daktarų, bet tvirtai tikiant į stebuklus laukt išgijimo. Viršui minėtas Byrne teip ir darė su savo duktere, apsirusia plaučių liga. Vienok mergaitė pasimirė, o tėvas tapo apskūstas už liuosnorį duktės numarinimą.

— Bedieviai tie Amerikos teisdariai!

Vėl galanda danti ant Haywoodo.

Idahoje, Boise, teismas ant Haywoodo (anglekasių vadovo) pasibaigė ir rado jį nekaltu. Tukstančiai darbininkų visuose miestuose daro iškilmingus apvaikšėjimus ir Haywoodą skiria ateinančiuose rinkimuose į Amerikos prezidento kandidatus. Bet kapitalistai, suprantama, labai ne užganėdinti nė tos bylos užbaiga, nė tokioms darbininkų demonstracijoms. Todėl vėl pina pinkles: paėjo paskala, jog generolas Wells suradęs kur ten Idahoje žmogaus škeletą, ir nori dabar tą škeletą surišt su Haywoodu ir vėl šį paskutinįjį sujimt. — Kazi ar kada nesukils Amerikoje ir škeletai ant darbininkų galvos? Bet kapitalistai besibroliuodami su škeletais negerą sau pranašystę lemia!..

Isz Lietuvosku dirvu Amerikoje

Clinton, Ind. Pas mus darbai eina vidutiniškai. Čia darbai vien tik anglių kasyklėse, kurių yra apie 9-nias. Uzdarbiai nevienodi: išvaro „pėdės“ į 20 kiti į 30 dolerių. Dirba po 3 ir 4 dienas per savaitę.

Lietuvių čionai yra apie 30 šeimynų ir apie 200 pavienių. Keturi lietuviai turi smukles (saliunus), o kiti vis kasyklėse dirba.

Draugyečių yra šios: 1) „Sv. Kazimiero Broliškos Pašalpos“ ir 2) A. L. S. 121-ma kuopa. Neseniai dar tapė sutverta nauja draugystė vardu „Lietuvos Sunų“, į kurią išsyk prisirašė 10 sąnarių. Yra viltis, kad ir daugiau rašysis į tą drtę. Įstatymai bus laisvi, be jokios cenzūros; lietuviai galės prigulėti be skirtumo tikėjimo.

A. L. S. kuopos primsėdis:

Lawrence, Mass. Mūsų miestelyj atilankė pp. M. Pe-

trauskas ir Z. Skirgėla, ir prietos progos parengta buvo koncertas. Koncertas buvo puikus, — drąsiai galima tvirtinti, kad čionykščiai lietuviai dar nebuvo tokio koncerto girdėję ir vargiai girdės. M. Petrauskas dainavo, o p. Skirgėla ant pijano jam pritarė. Klausytojai labai susigriaudino ir apdovanojo artistus ilgais delnų pliauškenimais.

Liepos 26 d., apleizdami mūsų miestelį artistai dar sukvietė susiejimą pas A. Ramanauską, kur p. Petrauskas dailiai pagriežė ant smuiko ir persakė tulas juokingas scenas iš komedijos „Maluninks ir Kaminkrėtys“. Smagu yra pamislyt, kad ir mes, lietuviai, jau pradėdame susilaukt savo tautos žiedų, tokių vyrų kaip viršui minėti jauni artistai. Keletas tokių greičiau atgavintų tautą ir pakeltų savo tautiečių jausmus bei apšvietimą, negu tukstančiai mūsų nutukusių dvasiškųjų, kurie tik tamsumon žmones nardo.

Lietuvaitė.

Brooklyn, N. Y. Pas mus šįmet daug pribuvo merginų — jaunų ir senų. „Grinorkos“ (ką šviežiai atvažiuoja) tuojaus palaimingai gauna moterystės stoną; bet pabuvėlės kokius 2-3-jus metus Amerikoje — o vargšės! nieks jų nekimba. Gal ir jos pačios kaltos, kad perdaug amerikoniškai sportauja, ko protingesni vaikinai nemėgsta. — Teip dalykams einant, mūsų merginos-spartai nutarė... streikuot prieš moterystės sakramentą! Liepos 14 d. (nedėlioje), susitarę tokių sportų apie kokį desėtką išvažiavo į North Beach parką, kur atlaikė trukšmingą mitingą. Išrinko laikiną prezidentą, sekretorių ir maršalką. Prezidentas atsistojęs iškilmingai teip prabilo: „Mes čia esam susirinkę visos merginos. Tai ką mes padarykim: jeigu ir toliaus apie mus vaikinai

vis teip „nekėrys“, ir nesizėnis su mumis, tai mes susiriškim į tokią drūtą uniją, kad nė su vienu vaikinū ne šaekėt, — pakol mus vaikinai neperprašys“.

Po to garsaus mitingo Brooklyne viskas atsimainė, — tarp jaunuomenės abiejų lyčių sėtikiai labai įtempti. Mat, vai, unija savo veikia ir varo pirmyn stonų kovą...

Brooklynietis.

Detroit, Mich. Siame mieste lietuvių randasi gana apčiai, bet apšvietimas jų suvis menkas. Nuo darbo atliekamąjį laiką praleidžia daugiausia smuklėse (saliunuose). O kaslink revoliucijoniško judėjimo Lietuvoje ir visoje Rusijoje, tai jis Detrojaus lietuviams mažai žinomas. Užtai nė revoliucijinių anų rinkimu čionykščiai neužsijama. Daro po kilius vien tik savo naudai.

Štai vienas tokių balių atsiuvo birželio 29 d., į kurį ir aš pakliuvau, nors ir neprašytas. Balius buvo padarytas vien tik pačių rengėjų naudai ir nupirkimui daugėsno bačkūčių alaus. Žinoma, į tą daugiausia ir įtiki. Mačiau apie šesetą merginų, kurios nuo alučio iškaitę, trepsėjo ir niuniavo — kokias ten vaikiškas „dainuškas“. Patėmijau, kad jos alų ir degtinę maukia tiesiog vyriškai. Mat jos kovoja už „lygybę“ su vyrais varamos iki dugnui. Užšnekinau vieną, tai atsakė lietuviškai nemokanti. Užšnekinau ir angliškai tuokart mergelė pradėjo kalbėt lietuviškai (pasirodė, kad angliškai menkai gali). O kaslink ten buvusių tuomet vyrų, tai aš nepatėmijau nė vieno maždaug išsilavinusio, apsiskaičiusio žmogaus, — vien tik paleistuvingos kalbos ir dainos tarpe jų buvo girdėti, ir šukavimas kaipi tarp Aprikos laukinių.

Daug lietuvių negalėjau surasti: žinoma, labai išsikirstę,

ir mūsų lietuvių gyvena prasčiausiose vietose; daugiausia su ungarais. Kas tame yra per priezastis, aš nesuprantu.

Girdėjau kokis ten kunigas jau renkas pinigus ir žadąs parapiją sutverti. Bet ir jis pats abejoja, ar galės tą įvykdyti, nes anot jo žodžių, esą jau labai lietuvių ištvirkę be parapijos budami per tokį ilgą laiką...

Lietuvių socialistų čionai nėra nė vienas kuopos. A.L.S. randasi net dvi, bet ir tos mažai kuom te užsijama, užtenka vien tik užsimokėjimo mėnesinių.

Butų labai gerai, kad Detrojuje parengtų kas prakalbas ir pakviestų gerus kalbėtojus, kurie ištikrųjų prikeltų šio miesto lietuvių bei lietuvių ir padarytų juos tikrais darbininkais, kurie da iki šiolei nėra supratę, kokią tai darbininkas vertę turi.

J. S. Karvelis.

Chicago, Ill. Čia darbai eina, bet žmonių daugumas vaikščioja be darbo; naujo nieko ne atsitinka visuomeniškam gyvenime tarp lietuvių; vasaros laike kiekvienas žmogus nori pakvėpuoti tyru oru, todėl visuomeniški darbai palieka nuošaliai. Reikia tikėtis, kad Chicagos lietuvių judėjimas anaipol ne nusilps, bet didinsis. Čionai yra keletas nenuoalsių vyrų kurie stengiasi budinti savo brolius iš miego; teipgi yra ir draugų su kiltais siekiniais, kaip tai: „Aušros“ Dr-stė praeitą žiemą parengė keletą viešų prelekcijų ir prelekcijas žmonės lankė, — kas liudija, kad žmonės trokšta apšvietimo, bet apšvietimas sunku yra įgyti be mokyklų. Kaip girdėtis, „Aušros“ Dr-stė žada ateinančią žiemą rengti sistematiškai prelekcijas iš įvairių mokslo šakų. Labai pagirtinas darbas; bet mums dar ne užtenka paučių prelekcijų, mes priva-

lome turėti ir vakarines mokyklas kur galėtumėm lavintis anglų bei lietuvių kalbose. Tokių mokyklų reikalingumą rodo mums mūsų kasdieninis gyvenimas. Man rodosi, tokias mokyklas įkurti ne sunku butų; jau Chicagoj buvo pradėta praėjusią žiemą, ir gal toji mokyklė išdavė neblogus vaisius, — kadangi tenai buvo atsakantis mokytojas, mokino nuo A B C. iki istorijos; panaši mokyklė ne viena yra reikalinga, bet kelios. Uždeji-mas panašių mokyklų yra lietuviškos visuomenės uždavinys.

Taigi draugystės, kurios tur pažymėję savo įstatuose platinti apšvietimą, turėtų pasirupinti apie tokias mokyklas; daugumas sąnarių randasi kiekvienoje draugystėje, kad nemoka nė rašyt, nė skaityt.

Yra jaunų vaikinų, kurie gali ir norėtų mokytis, bet nėra kur. Užlaikymas mokykles ne kaštuotų draugystėms nieko, nes jas gali užaikiyti patys lankytojai mokyklų ir valstija; vien tiktai draugų čių užduotis — surasti mokyklei atsakančią vietą ir mokytojus. Tokias mokyklas butinai turime mes įvykdyti.

Chicagietis III.

Paterson, N. J. Paskutiniu laiku judėjimas tarp mūsų tautiečių vis eina stipryn. Jei dirstelsim kokius tris metus atgal, pamatysim tamsą, miegą; rodos čia lietuvių ir nebuvo; bet jau ir tad radosi vyrai, kurie kėlė tautiečius iš letargo. Pirmiausia susitvėrė A. L. S. kuopa, kuri daug-daug kentė; pasirodė korespondencijos laikraščiuose, prasidėjo but parengiami spektakliai — ir vis veikėjai kentė smežimą, ir buvo apšaukti visokiais nelabėliais; bet evoliucija žengė savo žingsniu pirmyn.

Dabargi A. L. S. kuopa — stipriausia iš visų čionykščių organizacijų — visų guodojama, jos nariai jau pavirto į

dievuotus, pasileidėliai — į dorus žmones — paliovė priešai dantis galandę ir rašosi prieš jos.

Nespėjo sudrutėt A. L. S. kuopa, kaip dygsta draugystė: „Knygynėlis“ su geriausiais siekais, — praplatinimui apšvietimo bei susipratimo. Tikslas puikiausias — bet nelaimė: vadovams stokavo truputį sumanumo bei taktikos; todėl ji geistinos pasekmės nepadarė. Dėlei to net kilo polemika laikraščiuose („Lietuvoj“), bet ir tas neprivedė prie pageidaujamo rezultato.

Nespėjo jeit „Knygynėlis“ į senas vėzes, ir vėl nauja naujiena: susitvėrė iš keletos draugų 65-ta L.S.S. kuopa. Kasgi negali prijaust nuskriaustiems darbininkams? Niekas! Bet čia randasi kovotojai prieš kovotojus už buvį, už kasų duonos. Bet tai — mažmožys, visur tokių daug; gaila jų, nes nežino ką darą; bet nesmažiausia yra tas, kad darbščiausi draugai kuopos apverčia savo spēkas, vieton kovoti su alkano proletarijato parazitais, kovoja tarpe savęs už pakėlimą savo ypatos, savo autoriteto, už savo saumylybę; ir tokia savo namine kova stumia pro šalį geriausias spēkas, kurios daug galėtų nuveikt.

Taigi, draugai: susitvėrėt į S.L.S. kuopą, kad parodyti čionykščiams lietuviams kur link eit, parodyt kelią prie pagerinimo buvio, skleisti apšvietimą, platint socializmo idėją, — pasišventėt žmonijos, labai ir tuos šventus jausmus apverčiat ant ko? Ant ypatiskumų. Tiesa, nebuvo laiko išsilavjūt, nebuvo kur matyt pavyzdžius, bet irgi negaliti buti neprieinamais didžiunais tam pačiam luomui, kurio dėlei aukaujat triusą, laiką ir turtą.

Draugai! daugiau taktikos, tad žengsim sparčiai pirmyn; tuom labiau, kad čia dirva naši ir neištvarkyta; tik reikia gero noro. Tad norėkim!

Vėpsuko Vėlė.

Naugatuck ir Union City, Conn. Čionykščiai lietuviai labai tamsūs, vien tik žino prisigert ir vaidus kelti; susirenka į butą, atveža kelis bertainius „gurgolės“, tai ir kelia „balių“, kad tulų net langai išbjra...

Katras priguli prie vietinės L.S.S. kuopos, tai tuos mūsų „piliečiai“ vadina kvailiais. Mat čionai daug yra apskrių „vadovų“ — republikonų, ir turi „vardą“. Daugumas čia yra visai apsileidę ir nė nemano kada apsišviesti. Atsiranda net juoda šimčių, katrie už stiklą alaus parsiduoda kapitalistams ir keikia socialistus susiriezdami.

Reikia dar priminti, kad čia lietuviai tankiai po teismus tasesi ir neša savo sunkiai uždirbtus centus, šelpia kapitalistų pastatytus „teisėjus“.

Jau atėjo laikas mums, broliai, susiprasti ir mislyti apie ateitį. Riškimės į darbinikišką partiją, kuri čia yra vardu L.S.S. ir šelpkime ją, o ne niekinime kaip paprastai daro mūsų lietuviai. Ar ilgai seksime paskui „vadovus“, kurie mus veda po savo pusės, mus paroduoda, ir paskui gardžiai pasijuokia iš mūsų visų.

Duoklys.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Tuli iš T.M.D. sąnarių pradeda užmetinėti viršininkams, kad jie nieko nedirbą ir organizacija pradeda silpnėti, mažintis. Jau pas mus lietuvius yra papročiu teip veikti. Ant naujo užmanymo mes sukimbame tuojaus ir darbuojamės, bet ilgainiui, atsiradus naujiems užmanymams katrų dabar netruksta, senąjį darbą, vietoj pagerinti, sustiprinti, — užmirštame, apleidžiame.

Teip ir su T. M. Draugyste. Ta draugystė pradėjo bujoti,

pakol nebuvo aštresnės revoliucijos Maskolijoje, — nes visų mūsų darbštesniejie vyrai kalbėdavo prakalbose ir šiaip susirinkimuose apie apšvietos naudą ir ragino lietuvius prigulėti prie tos organizacijos. Bet pakilus susirėmimams žmonių su valdžia mūsų tėvynėje, tie patys darbininkai — organizatoriai, visas savo spėkas pašventė revoliucijos naudai. Iš jų lupų jau vien ir yra girdėtis, gelbėt medegiškai kovojančius su Maskolijos despotu; iš tos tik priezasties T.M.D. pradėjo eit silpnyn, bet ne iš priezasties viršininkų. Viršininkai negali pributi į kiekvieną miestą ir miestuką lietuviams apgyventą ir surinkti nuo anų mokerčius; bet prievolė yra kiekvieno sumanesnio tautiečio pasistengti paraginti mūsų brolius ir seseris prigulėti į tą draugystę užsimokant metinę mokesį, o įmokėti pinigai bus apversti ant išleidimo knygu.

Gal ir yra nerangumas iš pusės tulų komiteto sąnarių, tai bent ne visas komitetas tame kaltas.

Artinasi ruduo ir susirinkimai bus rengiami tankiaus; todėl, broliai, tautos darbininkai, kalbėdami prakalbose, nepraleiskite progos paraginti mūsų lietuvius prie apšvietos, neaplenkite primintą vardą mūsų garbios organizacijos — T. M. D., katra mūsų tautai atnešė nemažą naudą apšviečiant per pasiskaitimus ir gali dar atnešti.

T. M. D. Sekretorius
A. Ramanauskas.

Mokinkis pats rašyt!..

(Iš gyvenimo paveikslėlis).

— Petrien, a Petrien, — sušuko nedrąsiai Ignas, kiemsargio pagelbininkas, pamatęs praeinančią vartus storą moteriškę — nuo viršutinio gyvenimo virėją, kuri rimtai stumė

pirma savęs ant pilvo užsidėjusi storą krepšį valgomų daiktų.

— Na, o ką nori?

— Norėjęs bučiau prašyt, kad sakau kaipi mokintė, pasižiūrėtum man į laišką...

Tą sakydamas sujieškojo kišenėje kopertą, ant kurio dideliais, kreivais virtiniais buvo užrašyta adresas: „Ignai Žiopleliui“.

Petrienė pasidėjo pintinę, rimtai pajėmė į rankas laišką, ir atsėdusi ant suoloelio, pradėjo slebizuoti, kas minutą rusčiai susikoliodama ant rašėjo už neaiškų raštą.

Perskaitė maždaug štai taip: „Mielas Ignai! Visų pirmu vardan tėvo ir sunaus ir dviasios šventos amin. O dabar mielas švogeri pranešu kad esam sveiki, ko ir tau nuo pono dievo linkejame. Ir kloniojas tau Juodelių Jonas, ir kloniojas tau Marė ir pasikloniok Jurgiui Žemaičiui, o kai sutiksi Bakanų Kazį, tai teipgi pasikloniok. Ir pranešu tau, mielas švogeri, kad tėtis apie šventą Joną turėjo atsitikimą, bet teip kaip ir numirė.“

Tavo švogeri Vincas Namikas.“

— Ką? ! — Sušuko Ignas, tėtis mirė apie šv. Joną, o jis man dabar rašo!...

Petrienė įdėjo laišką kopertan, atsistojo, pasijėmė krepšį ir nuėjo.

— Ak kad jis nesulauktų! — murmėjo sau vaikas, — mat koks gadruolis... a a!.. Nieko nebus: aš važiuoju ir ant savo pastatau — grįžėlė ir čie tris margai žemės teigi ir man priguli. O jeigu ne, tai paduosiu į teismą. Ne vis katinui užgavenios! Eik ia tu Vilniuu karučio stumdytų, o svetimoje grįž lej ponauk!..

Teip Ignas virė piktu ant švogerio Namiko, kurs tėvui mirus nedavė žinios ir viešas užvaldė grįžė su trimis margais žemės.

Įėjo į sargo kambarį ir atsėdė sušmurgęs ant skrynelės.

— Na, ir kas ten yra laiške, Ignai? — po valandėlės kiemsargienė užklausė.

— O kas ten bus!... žin, nori manę nuskriausti. Tėtis numirė jau net apie šv. Joną, o anie dabar tik rašo gromatą.

— Na, tai kas?

— Kas? Ogi švogeri sėdi sau, kaip karalius, stubelkoje, ir tuos tris žemės margus apijėmė, katrų aš norėjau! Na, bet aš netoksai, kad Vilniaus srutakius amžinai kuopčiau, kad aš jam stubelką dovanočiau. Pasakiau: to nebus — tai ir nebus.

— O ar jis tau rašo, kad viską apijėmė?

— Ne rašo, ale aš ir teip žinau, — Ignas atsakė su tokiu persitikrinimu, kad kiemsargienė tikrai galvą palingavo.

— Vis teip, — tarė ji ant galo, — žinai, našlaitį vis nuskriaudžia.

— Na je, — sušuko Ignas — misli duosiuos? Kaip gi ne! Tuoju einu pas namų prievaždą, pasiprašau ir važiuoju. Tą girdėdama kiemsargienė rusčiai atsilošė ir, mediniu šaukštu maišydama puodą, tarė:

— Ne pas prievaždą tu tarnauji, bet pas mano vyrą, Simą. Ar supranti?

...Rytoj bus paroda, liuminacijos, tai tu negali važiuot: turėsi padėt mano vyrui dirbt...

— O, ką čia man šneki!..

Pasijėmė kepurę ir išėjo. Užklambino ant trečiojo gyvenimo, kur gyveno prievaidas ir paskambino; duris.

— Prašyčiau ponotų dgejų rublių, kan mą priguli už tarnaviną.

— O kam tau reikia?

— Norėjau prašyties, kad išleistumėt važiuot namo, nes buktai tetušis numirė.

— Ak... ką sakai! — sušuko prievaidas nuduodamas nusistebėjimą.

— Švogeri rašė.

— Ir kas jam pasilare?
— Mirtis... tikrai matyt mirtis.

— Tai kada jis numirė?
— Apie šv. Joną.

Prievaizdas nusidvyjęs pažvelgė į kalendorių, kur rodė rugpinčio 15 tą ir palingavo galva.

— Na, na... Matyt nelabai skubinosi pranešt tau žinią. Ner ką daryt, mano mielas, reikia su apveizdos parėdymu taikinties. Visi mirsime... Tavo tėvui be abejonės dabar geriau...

Ignas išplėtė akis ir žiūrėjo į prievaizdą, nenuvokdamas apie ką jis renčia.

— Bet matai, rytoj bus valdiška šventė, daug darbo, reikia karunos iškabinėt, iliuminacijos uždegiot... Simas vienas nesuspės. Tai turbūt išvažiuosi poryt. Štai tavo du rubliu.

Ignas pasijėmė pinigus ir nelabai užganėdintas kad neleidžia išvažiuot, nerangiai linktelėjo galvą; paskui gremėzdiškai pradėjo grabaliot durių kliapkutę.

— Bet, bet!... staigu sušuko prievaizdas. — Štai yra laikas. Nunešk jį iki šešių į tą kliubą... žinai?...

— Žinau.

Jau pradėjo temt, kada Ignas išėjo su laišku. O eidamas bepaliovos vis mislijo apie savo nedorą švogeri.

— Ot, kad dabar turėčiau tris šimtus rublių, tai aš jam sumokėčiau, ir pasilikėčiau sau vienas stuboje. Šimts pipkių, kaip butų gerai. Bet paibeliai, kad neturiu. Turiu kasoje neva penkiasdešimtis, bet kas iš tieko?...

Potam vėl murmėjo:

— Gal nenorės užmokesnio?... Kaip tai nenorės?... O rasi tetušis ką paliko popierose... Na, o jeigu jis pasijėmė ir tą?... Tai kas!... Ką aš dabar jam padarysiu?

Iėjo į priesienį, ant kurio buvo iškaba: „Bėgunų kliu-

bas“. Atidavė lėkajui laišką ir atsėdėjo ant suoloelio laukt. Ant sienos po kairės pastebėjo kokį ten apskelbimą, gražiuos rėmukuos įdėtą. Ant viršaus stovėjo eilė riebių listarų, tarpe kurių Ignas sujėgė pažint vieną „o“ nes tai vadinamas ratelis, tai — „o“; o žemiau tęsėsi eilės viena po kitos smulkių ženklėlių, kurius žinot Ignui išrodė tai didelio galvočiaus dalykas.

Igną pajėmė žingeidumas: kas ten butų parašyta. Prijėjo arčiaus ir jėmė akiliai prisiveizdėti. Žiūrėjo, žiūrėjo, bet nieko nepermanė. Pažino tik tai keletą mažikių „o“, o toliaus — ne iš vietos.

Tuometarpu pagrižo ir kliubo lėkajus ir liepė palaukt — bus parašyta atsakymas.

— Ponuti, kas čia yra?

— Tai konkurso apskelbimas.

— O kas tai toks?..

— Tai matai parašyta, kad kas per valandą pereis pėsčias, lygiais žingsniais, devynius varstus, tas gaus dovaną.

— Dovana?... O kas per dovaną?

— Yra čielos trys: kas visą kelią pereis lygiai per valandą, tas gaus 200 (du šimtu) rublių; kas per valandą ir penkias minutes, tas gaus 100 rublių ir kas per valandą ir dešimtį minutų — 50 rublių.

— O, h!... O kiek tai bus Vilniuje devynių varstų?

— Bus tai galibut du sykiu nuo Aušros Vartų iki Paliesio.

— Hm, hm!... už 200 rublių tai ir aš bėgėčiau.

— Na, o kas neleidžia?

Bandyk: valia kiekvienam. Pajėmęs prievaizdai atsakymą, Ignas išbėgo ant gatvės, o galvoje be perstogės sukosi mislįs apie konkursą ir dovanas.

— Gaučiau čionai 200, pasijėmėčiau savuosius 50 rub. iš kasoje — liekamą dalį palaukėtu, ir atsiteisčiau su švogeri.

Ir užganėdintas, pilnas bližgančios vilties nusprendė nieko nelaukdamas syki su tuom projektu užbaigti. Kuogreičiausia nušarpavo ties Aušros Vartais, atsistojo prie paties bromos kampo, ir paklausė kokį ten praeivį, katra valanda.

— Dešimts po šešių.

Persizegnojo ir pradėjo eit. Išsirinko kelią per daržus, per tarpeklius, kuotrūmpiausį ir kuomžiausia apgyventą. Kas sykisėjo tamsyn, o retai iškabinėtos lempos kelią apšvietė labai prastai. Taigi Ignas, pasileidęs žingsniuot, tankiai kur užkliudavo tai kerėplū, tai akmenų, ir vienvalios klupo. Jam rupėjo tik tai greičiau atlikt žygį, todėl nelabai nė tēmijo į paslydimą priežastis, nors eidamas šontakiu lengvai butų to išsilenkęs. Tik štai su sykiu išsitiesė, kaip stuobrys! Kepurė kažkur nurietėjo į ravą — kepurė visai naujite, gaila jos buvo. Pradėjo jieškot, grabalioti, — veltuir — Na, ką padaręs, — geriau 200 rublių, negu ta kvaila kepurė. Ignas traukė toliau. Stengėsi eiti kaip galima lygiais žingsniais; tik tada biskį davė rištelės, kada su kniubdavo, — nes juk atsikeliant gaisavo, tad reikėjo giatilsygiint.

Ant galo visas sušilęs ir be kvapo atsidadurė prie Poliesio ragatkos (bromo). Nors baisiai buvo akyvas žinot, katra valanda, vienok kad nesugaišiuot nusprendė grįžt ir baigt kitą pusę kelio. Dabar pajėmė kelią per miestą. Visgi bus šviešiau ir lygesnis kelias, o kad drąsiai eiti tai ir praeiviai išsilinks, nereiks vingiuoti.

Iėjęs priemiestin ir jau su davęs alkunėmis keletą žydu, kurie skubinais atšokdavo į šalį, pataikė susidurt su šiurkštum vaikėzu. Tas sustojo ir garsiai sukoliojo, paminėdamas ką tokį apie spangą „chamą, ir apie „snukį“. Ignui

baisiai rupėjo sugrįžti ir pamankyti jį „ne už ką kitą, tik už tą chamą“. Sustojo, pažvelgė nuo kojų iki galvos ir atpenčė jį tą drąsuolį ir pastovėjęs valandėlę su sugniauztu kumščiu, atsiminė vėl apie konkursą. Ir nors baisiai jam skaudėjo įžeista garbė, vienok nuspiovęs, pasileido tolyn. Nors stengėsi eit lygiais žingsniais, vienok užsimiršęs pasijusdavo, kad jau lekia šuoliais. Alkunės dirbo į praeivių šonus tai vienoj pusėj tai kitoj. Be kepurės, apsitaškęs purvais nuo galvos iki kojų, greitai atkreipė ant savęs gatvinės jaunuomenės atidžią. Taigi paskui jį pradėjo rinktis ir vytis kassykis vis didesnė gauja šaldry, spiegliai švilpdami, stumdydami mūsų kelevį, ir gyvuliškai rėklodami: „kvailys! kvailys!“

Ignas ant to neatkreipė jokios atidžios. Girdėjo, kad koks tai geraširdis bandė jį nuo govėdos valkunų apgint, privadžiojo, kad turėtų gailestį ant nelaimingo pakvaišėlio, — bet niekas jam tas nesidėjo. Jis mislijo tik kaip greičiaus pasiekti Aušros Vartus.

Ant galo atėjo geista valanda. Uzdusęs atsidadurė vėl į bromo kampą, pasikarino sargui ir užklusė, koks laikas.

— Penkiolika po septynių.

— Prasmegtum!... — susikeikė Ignas, — delei tų penkių minutpalaikių šimtą rublių prakišau.

— Kvailys! Kvailys! — rėkavo valkunų gauja iš tolo ermodamosi.

— Tai jūs šunsnukiai čia man teip padarėt! — sukriokė Ignas ant valkiojų ir sugniauzęs kumštį metėsi ant jų.

Vaikišciai išlakstė švilpdami ir lojodami.

Ignas nusispiovē ir nenorėdamas but ilgiau pajuoku, traukė į miestą. Po pusvalandžio paskambino į „Bėgunų kliubą“.

— Ko nori?... vel? — užklausė lėkajus atidaręs, ir po minutos nusistebėjęs dadėjo: „vai, kas tau atsitiko?!“

— Aš apie tąs dovanas.

— Ak, apie konkursą. Na, tai eik vidun.

Įėjo į didelį, skaidriai apšviestą kambarį, kur prie žali stalo sedėjo keletas ponų. Nusistebėjo pažvelgę į Igną, ir vienas iš jų užklausė:

— Kas čia?

— Dėlei konkurso, — atsakė lėkajus.

— Kaip vadinies?

— Ignas Žioplelis.

— Kiek tau metų.

— Gi nu apie visus šventus susieis dvidešimts ar kiek ten...

— Iš kur esi, kur gimei?

— Pabaliuos, ponuti.

Valsčius?

— Tęnai ir valsčius zinote ties Zanapoliu pono Sprandevyčiaus.

— Pavietas, gubernija?

— Ar aš žinau?

— Pajieškok drauge ant mapos, — ponas tarė į kitą, kurio nosis buvo lyg sumaigytą tumetė, ir paskui visus Igno žodžius surašė ant popieros.

— Pasirašyk.

Ignas sunėrė kreivą kryžiuoką ant paduotos popieros.

— Tai ateik čionai nedėlioje apie dešimtą ryto. Tiktai atmink lygiai apie dešimtą.

— Prašyčiau ponučio mylistos, kad šiandien, nes man reikia važiuot į namus, ho mano tėtūšis pasimirė...

— Bet, mano mielas, ar tau galva apsisukė, ar ką? Juk dėl tavęs negaliu laiko perkelt.

— Tai ponulis richtik nedėlioje man užmokėstė?

— Nė, nedėlioje da atsibus tiktai konkursas, t. y. lenktynės: kas iš užsirašiusiųjų peris per valandą dešimtį varstų, gaus pirmą dovaną, kas... beje išlygos yra štai atspauzdintos, galima perskaityt.

Ignas pajuto, kad jo pliaušose kažikas sugedo.

— Ką jis šneka!... ką jis šneka?... — mislijo išputęs akis. Ant galo balsiai sušuko:

— Ale aš jau čielą dešimtį viorstų perėjau!

— Kada!

— Daba tik.

— Ką, čia niekus šneki. Visi ponai sukilo ir pradėjo į Igną prisistebėt, kai kurie pasileido juokais.

— Teisingai!... — šaukė vis garsiau mūsų karžygis — antroji dovana man priguli, kaip Dievas dangui!

— Vėpla!... Reikia eit, kaip bus tam tikras laikas, bus pastatyti prižiūrėtojai.

— Meldžiu ponučio, aš galiu prisiekt ant Jezaus ronų galiu pasibažyt!... Esu katalikas, teisingai — perėjau dešimtį varstų per valandą ir penkias minutes.

— Eit, ką čia su tavim zautynt. Ateik nedėlioje. Nori — gerai, o jei ne, tai ne.

— Ir kur čia teisybė! Kad teip lietuviui netikėtū!... Ne esu juk žydas, ne apgaudinėjū!..

— Simai išvesk tą žmogų — beprotis, ar ką?

— Prasmegtum su tokiau darbu — keikė Ignas jau ant gatvės. Ir ėjo gatvėmis suvargęs, susikrimtęs. Tik štai — ugi žiuri: priešais ateina Anupras, Marės tėvas, o tėtūšio kumas.

— Ar jūs čia?

— Na žiurėk gi, Ignas!.. O ko tu toks suvargęs.

— Et tai niekis! Geriau pasakyk, kas ten pas jus kaime.

— Nagi nieko. Tiktai tėtūšis pašportą tau prisiuntė.

— Ką, tai tėtūšis nenumirė?

— Tai ko jis mirs?

— Nagi švogėris rašė, kad apie šv. Joną...

— A, tai truputį negalavo. Gumbas patruko, ar kas teu. Dabar sveikas.

Kada Ignas sugrįžo į kiemsargio stubą, tai ilgai sušmurgęs tylėjo. Sėdėjo ant kaniko kašiko piktas. Ant galo, ma-

tydamas, kad neniškiai stebisi, susigriaudinęs sušuko:

— Kepurę pamečiau, rubus suplėšiau, prievaizda manę iš juokė, o tėtūšis visai nenumirė!..

— Ot matai, — atsiliepė kiemsargienė, — kaip blogai išėjo, kad netikusiai tau laišką perskaite! Todėl mokis pats skaityt ir rašyt.

Šiandien Ignas jau rašo ir skaito, ir turi puikų savo knygynėlį. Ant kaimo nebegrįžo, nes apsišvietusiam ir mieste duonos kąsnis randasi.

Vertė iš lenkiško V tis.

Isz visur.

Tulas Vokietijos inžinierius, vardu Heinicke, išrado naują bevielinį telegramą, kurį gali žmogus su savim nešiotis ar vežiotis ir paduot telegramą bile į kurią pusę, kur tik yra stotis netoliau 25 europėiskų mylių. Tas aparatas, pakol kas prekiauoja 4000 dol. Beabejonės, toliaus jis bus daug geriau išstobulintas ir pigiau gaunamas.

Vienas Paryžiaus laikraščių — „Matin“, paskyrė 100.000 frankų dovanų tam, kas su automobiliu pervaziuos kelią nuo Pekino (Kynų sostapylės) iki Paryžiaus. Radosi net penketas gobšij ant garbės ir pinigų dykadarbių, kurie birželio 10 d. ir išvažiavo iš Pekino, ten nusipirkę automobilius. Ikišiolai girdėtis, kad tik vienas jų da tik Siberiją pasiekė.

Netoli Liubovino stoties, ant Charkovo Odesos geležinkelio atsitiko kolosaliska vagystė: tula turtinga dvarininkė, poni Dobrinov važiavo į užrubežį; jos maišelyj pagalvėj buvo apie 1.200 000 rublių, ir ji vagone visai viena tebuvo. Tuomtarpu einant traukiniui visais garais, įlindo per langą žmogus ir prigrumojęs nesijudint, pasijėmė maišelį su loūtais, kurį sau sveikas ir išsiėmė.

Pirmyn!

(Latvių darbininkų himnas)

Kas patįs ein' nudriskę,
O šilkus verp ir audž?
Kas augin brangius vynus
Ir sausą duoną griauž?
Kas visam svietui duoną duod,
O patįs eina kaledot?
Tai jūs, jūs tie varguoliai,
Jūs darbo milžinai!

Kas dabartinėj valdžioj
Be jokių est tiesų,
O vienok ją apsaugoj
Nuo priešų jos baisių?
Štai, tauta, kaip tave apgaun!
Pabusk, miegoti tau jau gan!
Pabuskit, jūs varguoliai,
Jūs darbo milžinai!

Kas anksti kelias ryto
Ir velai gulti ein,
Kas dirb tik vien dėl kito,
Ir priešus savo pen?
Kas visą amžių jungą neš,
Ką visi skriaudžia, muš ir peš?
Tai jūs, jūs tie varguoliai
Jūs darbo milžinai!

Pas jus pasauliospėkos
Jei susipratę jūs,—
Tad siekit broliams rankas—
Ir jungs nugriautas bus.
Drąsiau su priešu kovokit,
Už laisvę mirt nebijokit.
Bus pergalėta jūsų
Ir liuosi žmonės jus!

Nukris tad pančiai kieti
Vergijos prakeiktos,
Nereiks daugiau kentėti
Mums skriaudų nuo valdžios.
Tad neperstokit kovoti,
Kad priešas garsina mirti.
Pirmyn, eikit varguoliai,
Pirmyn, darbininkai!

Štai plėvėsuoja ore
Jau vėliava kovos,
Mus šaukia tenai broliai
Jie laukia pagelbos.
Tad pasigailėkim mes jų
Ir gelbėkim nuo kraugerių.
Iš vien visi varguoliai,
Iš vien, darbininkai!

J. Pleirys.

Pajieškau sau darbą.

Lietuvys jaunikaitis jieško atskančio darbo; moka gerai skaityti, rašyti ir skaitliuoti lietuviškai

Jonas Sekevičius,

Box 413,

Duquesne, Pa.

Kritika ir bibliografija.

Kun. J. Ambrozijaus
katekizmo žiedeliai.

Pasklydus po „kuniginius“ laikraščius: „Saltinį“ ir „Nedelinis Sk.“ garsui, kad minėto katekizmo netik „skaityti“, bet ir „laikyti“ negalima, tyčia nusipirkau pažiūrėti, kas ten tiems „jagamasciams“ teip nepatiko. — Skaitau ir stebiuosi, už ką čia, manau, galėjo iškeikti!? Katekizmas, kaip ir visi kiti katekizmai, prasižada poteriais; toliau eina priekymai, nuodėmės, dorybės, geri ir pikti darbai — žodžiu, kas pridera kiekvienam katalikui žinoti. Toliau eina klausimai. Skaitau toliau; štai randu žiedelius, kurių senuose katekizmuose užsimušęs nerastum; štai jie:

1) Ant 22 pusl.: „Viešpats Jėzus paliko teip gražų mokslą, kad jeigu tik pagal to mokslo žmonės gyventų, tikrai rojus būtų pasaulyje“. Pamislinau ir pradėjau teip samprotaut: mat Lietuvos „jagamasciai“ tik sau ir savo globėjams iš meilės ar baimės rojų priskiria, o visus tikinčiuosius vargdienius pragaran pašmerkia; ta l ar ne priešinga katalikybei geisti „rojaus pasaulyje“??

2) Pysl. 28: „Negalima užmušti nė didžiausio priešo“.

Dabartinis „jagamascių“ katekizmo mokslas leidžia užmušti „didžiausius priešus“, užgrėbiant svetimą turtą gitančiuosius, nes tam ir kareivius prisaikina, ir svietiško teismo pašmerktus mirtin revoliucionierius norinčius niekėnę tvarką ant geresnės permaitinti.

3) Pysl. 31: „Bažnyčioje Kristaus vienybė ir geras rėdas užsilaiko teip, jog žmonės katalikai klauso kunigų, kunigai legaliskai išrinktų vyskupų, o vyskupai klauso popiežiaus*)“.

*) Popiežius, rodos, yra legaliskai renkamas iš viso pasaulio kardinolų
Aut.

Mat, „jagamasciams“ baisus „legaliskas“ vyskupų rinkimas!...

4) Pysl. 48: „Negerai daro, kurie imdami moterystės sakramentą neapsižiuri, ar turės kuo maityti moterį ir vaikus“.

Tai rodo XX amžiaus naujiena! Ta naujiena storiems Lietuvos jagamasciams labai negeistina, nes jeigu žmonės eidami į poras pradės galvoti apie maistą ir vaikus, tai pusgalvių, niekšų ir elgėtų (ubagų) kur kas mažiau išaugs; o dabartinė „jagamascių katalystė“ tik ant tų, ką tik minėtų „stulpelių“ ir laikosi.

5) Galiausiai ant 51 pusl. pasarga. Tai ne pasarga, bet pabrauktas dagys po uodega Lietuvą lenkinantiems „jagamasciams“: „Tiktai tokie dvasiškai valdžiai aprištu (?) yra paklusnu būti, kuri bus per katalikus lietuvius žmones ir jų visą dvasiškiją tos arba kitos diecezijos išrinktą, per juos teip-pat Ryman reprezentuota ir per šv. Tėvą užtvirtinta“.

Baisus tai daiktas! Net ma ne svietiskąjį įėjus į jagamascių padėjimą šiurpas pakratė... Nė „skaityti“ nė „laikyti“ nevalia! O nusipirkę kur dės? Ar-gi jau už savo sunkiai uždirbtus skatikus pirkę katekizmą kiš po puodu? O kiek dabar žmonių tą katekizmą, jagamasciams su savo galva (popiežium) iškeikus iš žingėdumo nusipirks! Juk, rodos, 20 tukstančių atspauzdinta!

Baigdamas patariu jagamasciams trokštantiesiems žmonių dušes nuo tų nuodų išgelbėti, visus ekzemplierius supirkti ir muzėjun sukrauti, nes ateityje „iškeiktasis katekizmas“ turės didelę vertę.

Perskaitytes katekizmą.

Kaip Belgijos darbo žmonių savo reikalus aprupina.

Velykų nedėdienio rytmetį aš išdregčiau į „Liaudies

Namą“, kur buvo sukviestas Belgijos Darbo Partijos 22 ras kongresas ir į kurį aš atvikau dalyvaut. Kur stovi šitas, Belgijos darbininkų pastatytas namas, yra tai tirščiausia ir puikiausia Belgijos sostapylėje vieta. Namas tapė įkurtas 1899-uose metuose ir lėšiuo 1.200.000 (milijoną, du šimtu tukstančių) frankų. Tai — tikras palocius. Jame yra teatras, kuriame kas nakt vilniuojama buriai žmonių. Neskaitant čionai įsikurusio Tarptautiškojo Socijalistų Biuro ir Belgijos Darbo Partijos biuro, čionai turi žinybas visos belgų amatinės sąjungos (trade unions). Čionai teip jau yra erutus susirinkimų ir komitetų rumai, teipgi keletas krautuvių, rubsiuvių šapos ir tt., vis tai bendros (kooperatyviškos) įrėdnės. Ant žemutinių grindų yra didelė ir daili kavynė, kuri kas mielą vakarą prisiekemša darbininkais ir jų šeimynomis. Prie „Liaudies Namą“ dar yra pristatyta penkios mažesnės dalys, vis tai švarūs ir dailūs budinkai, prie vieno dar yra ruimingas kiemas.

Šitą dailų rytmetį tas ketverių grindų palocius buvo aplietas saulės spinduliais; iškaišytos raudonos vėliavos plavė savo; o viena didelė vėliava su parašu: „Kiekvieną prašom čia!“ svetmylingai bangavo ant pačių didžiųjų durių įėjgos. Ant budinko viršunės buvo išspauzdinta ant keturių lentų vardai — Markso, Prudono, Volderso ir Cesar De Paepe'o. Kaip zenklyvi tie vardai! Du pirmutiniai buvo didžiausi proto genijai, kurie įkūrė netikėtai Belgijoje judėjimą, bet ir viso svieto darbininkams paliko rodykles proutingo plėtojimosi. Trečiasis iš tų vardų buvo agitacijos ir propagandos genijus, — vardas to žmogaus, kurs trumpame savo literatiško veiklumo laike, kaištligėje naikino save

per dienas ir naktis bevarydamas propagandą. Ir žmonės jį pamilo. Jo darbai praskambėjo po visą Belgiją. Man sakė, kad prieš jo smertį, Briusely jį kiekvienas žmogus žinojo ir garbino. Dabar ketvirtas — Cesar De Paepe, buvo draugas Prudono, Markso ir nenuoalsus propagandistas. Beto viso, jis buvo gerbėjas darbininkų vienybės; man rodos, kad jo dvasė ir patarmės užvis daugiau padarė naudos belgų darbininkų judėjimui, kuris tai nuo pat pradžios iki laikui užlaikė savo pastebėtiną vienybę. Kitaip pasakius, jis buvo genijus, kurs mokino solidariskumo (sądoros).

Ant pačių viršutinių „Liaudies Namą“ grindų yra puiki salė, su sėdynėmis dėl 2.000 žmonių. Prieš tą dieną vakare aš mačiau ją pilną žmonių; tai buvo biednesnieje Briuselio darbininkai su moterimis ir vaikais, kurie susirinko pažiūrėti labai įėjusio madon cinematografo (—krutančiųjų paveikslų). Ši-gi rytą darbininkai iš visų Belgijos sryčių, iš kasyklių, kalkių degtuvių, priplaukų, stiklo-liejinyčių, audinyčių ir kitų didelių industrijos pramonijų, — susirinko į vieną vietą pasišnekėt apie savo reikalus. Čionai buvo apie 400 atstovų — nuo kooperatyvų, savitarpinių draugijų, amatinių sąjungų, socialistų ratelių ir darbo sąjungų. Jie buvo beveik vien tik darbininkai, kadangi stambiausis Belgijos darbininkų judėjimas glaudžiasi aplinkui Darbo Partiją, kuri visame kame panėši į Anglijos Darbo Partiją. Tos žmonių minios, suprantama, man buvó nepažįstamos, kada-gi jos susideda ne iš knygų rašytojų; jie yra statytojai ir organizatoriai darbininkų klasos judėjimo. Daugumas jų puikiai išsilavinę vesti debatus ir propagandą varyt. Už Belgijos sienų mažai kas jų vardus težino, bet mažai te-

gali apiprekiuoti tą milžinišką rolę, kokią jie lošia čionykščių darbininkų gyvenime. Čionai buvo Louis Bertrand, kuris da tik užgimus darbo judėjimui varė karštą propagandą ir buvo teipgi prezidentu tos konferencijos, kurioje visų pirmu pasiliko užmegsta Darbo Partija. Vandervelde, bene gambiausias parlamento vadas, mokslininkas ir šviesus ekonomiškuose klausimuose rašėjas, negalėjo pributi, nes sirgo. Pribuvo profesorius Emil Vinck, kuris jau nuo daugelio metų užsijema municipališkuoju klausimu; jis čionai turėjo išduoti svarbų raportą. Pribuvo senatorius Lafontaine, nepaprastai prakilnus vyras. Radosi teipgi Jules Desree ir Louis De Bronkere. Camille Huysmans, Tarptautiškojo Socijalistų Biuro sekretorius, čionai Belgijos darbininkų kongrese buvo lygiai viens tarpe pirmųjų, kaip jis esti ir visuose tautiškuose ar tarptautiškuose kongresuose.

Jauno veido ypata kedėje — tai buvo Eduards Anseele. Aš jau seniai norėjau pamatyti šį puikų kareivį. Aš sau persistačiau, kad Anseele buvo jau senas ir turi tėvišką išveizdą, su žila galva, lipšnum veidu ir mandagioms akimis. Bet vietoje duravusios po mano veidentuvę ypatos, aš išvidau kresną, dužą, muskulingą jauną vyrą su nedidele galva ant storo kaklo. Jo žandai teip ir išrodė, kad yra kovotojas, ziaunos atsiveria ir susičiaupia lyg plieno replės. Jis yra vyras pilnai persitikrinęs; jo dvasė žino už ką kovoti; ir jo dvasės norus su pasišventimu išpildo viekingas kunas, kurs nežino nė skausmo nė pailsio. Jam kliutis — tai džiaugsmas. Aš misliju, kad jis myli susitikt kliutis ir kovoti su joms, ir apgalėti jas. Mūsų prezidentas, Tadas Ruzvelt čivierijasi išnašumu. Bet Anseele jį pralenkia — jis jau išnašus

tuomet, kada Tadas dar purpia po užklode, ir išnašus dar tuomet, kada Tado nosis kaduruoja snaudulyj. Jis atlieka darbą už dešimtį žmonių; jo veiklumas ir mitrumas — stebuklingi. Jis yra prižiūrėtojum vienos iš didžiausių Belgijos kooperatyviškų įstaigų, kurios metinė pramonės apyvarta viršija 5.000.000 frankų. Jis yra kovojantis atstovas, ir nė viena diskusija neapsieis be jo, kur jis visuomet stovi ant kovojančios linijos. Belgijos Atstovų Ruime jis yra aštrusis kapitalistams akstinas. Jis juos erzina, jis išbudina juos iš letargo, spiria prie veiklumo ir įdiligina iki pasiutimo. Jis teipgi nenuoalsus propagandistas, lekiuojantis į visus Belgijos kraštus, nešinas darbininkų susipratimo evangeliją. Darbininko sunus, jis yra tikras darbininkų revoliucijos žiedas.

Sako, kad vieną sykį Anseele, da-tik 18 metų budamas, netikėtai išgirdo kokį ten socialistą laikant prakalbą. Kalbėtojas nupiešė Gentos verpėjų skurdą ir nualimą. Anseele tą girdėdamas, teip susigriaudino, kad jėmė balsiai verkt. Tas padarė tokį ant vaikino įspudį, kad nuo tos valandos jis pasiliko revoliucionierium. Jis pardavinėjo ant gatvių laikraščius, rašinėjo socialistiškąs noveles ir vakarais nuolatą varė propagandą. Kadagi jis buvo neišpasakvta biednas, tai dažnai po prakalbų pardavinėdavo savo klausytojams marškinius ir kitus daiktus, ir už tuos pinigus nusipirkdavo bilietą ant geležinkelio. Veliaus jis pasiliko tu lo nedidelio socialistų laikraščio redaktorium, ir pateko ant keleto mėnesių kalėjiman, — už tai, kad kareiviams sušaudžius keletą streikininkų, jis pavadino karalių Leopoldą „Zudiku I., ir tuompat laiku parašė karštą atsišaukimą į motinas, seserie ir kareivių su-

žieduotines, prašydamas jas, kad rašytų savo brangioms ypatoms į armiją, ir reikalautų kad jie atsisakytų šauti savo brolius darbininkus. Sunku apsakyti, ką šis vyras atliko per savo viršžmoginį veiklumą bėgy 30 metų. Tas užimtų čielą knygą ir papasakojimas būtų panašus į padrebinančią novelę. Turbut aš čia daugiau nieko apie jį nebesakysiu. Kedėje sėdėjo Anseele.

(Toliaus bus.)

Laiškai Redakcijon.

Garbi „V. L.“ Redakcija!

Tamistos „V. L.“ 29 amė N. pranešat, kad išaiškinsite nesuprantamus žodžius. Taigi išpildykite prizadą. Štai čielai eilė: (Atspauzdindami laikrašty priduriam ir paaiškintimus. (Redakcija.)

J. S. Century, W. Va. *Intrigos* — pliotkai, skerspainės.

Teorija — pažvalga, savotiškas nuomoniavimas apie kokį platų ir viešą dalyką. Teip: tikintis žmogus turi teoriją, buk visą svieta Dievas sutvėręs, o mokslo teorija yra, kad svietas per ilgus amžius pats per savę išsiplėtojo budamas visa gyva medžiaga.

Mandagiai — lipšniai, švelniai.

Bašibuzukas — turkų at-sarginis kareivis, labai pasileidęs valkunas užpuldinėjans ant gyventojų. Jam prilygindami bile kokį nedorėlį, vadina bašibuzuku.

Etika — mokslas apie padorumą, apie gražų ir dorą pasielgimą.

Ekonomas — dvarų užveizda; ekonomija — mokslas apie žmonijos gerovę ir jos plėtojimasi žmonijoje.

Nuožmus — piktas, ziaurus, beširdis.

Autokratija — tokia valdžia, kuri nė mažiausio balso nuo žmonių nenori pripažinti, pativiską rėdo; sauvaldija.

Biurokratija — tai valdininkai miestuose ir pilaitėse, kurie netiktai aukštesnės valdžios klausydami valdo žmones visai neatizvelgdami ant jų reikalų, bet dar ir patis daro žmonėms įstatymas, kaipi kokie karaliukai; tai biuru valdžia, o ne žmonių.

Absoliutiskas — visiškias, neužginčijamas.

Faktas — atsitikimas.

Taktas — Mokėjimos pasielgt.

Elycta — ubagas.

Populivriškias — visuomenei žsnomas, suprantamas.

stas, mokintas žmogus.

Komunistas — pripažįstans komunizmo teorijas, bendrą gyvenimą ir darbą.

(Toliaus bus.)

Atsakymai.

Chicagietis III ir kitiems bendradarbiams. — Meldžiami nerašykite korespondencijų ant plonos popieros, kuri neduoda pataisinet rankraščių.

Korespondentams. Iš keleto miestų žinutės šiame numeryj neįtilpo. Meldžiam nemanyti, kad tai tape sunaikintos — tilps ateinančiuose numeriuose. Nepaminškite rašyti kuotankiau ir kuotrumpiau. Geistina gaut žinios iš visų didesnių letuvių sodybų — su išlyga: tilps greit, jeigu bus aiškios ir trumpos.

F. Eismontui. „Kame priežastis?“ gavome. Atydziai da neperziurejom; bet neabejojame, kad panašios rūšies rašteliai galės but visuomenei naudingi, taigi gal ir sunaudosim. Tuos, ką žadate prisijust, draisiai tą galite daryti; ir jeigu tik nebus taikoma ypatškai ką užgaut, mielai talpinsime.

Jonas Dzedolikas

persikraustė su graboryste į kitą namą, bnvo 455 Main st. o dabar reikalė kreipkitės po num. 509 Main Street KINGSTON, PA.

Apsisaukite, kodar yra laikas.

Mainų darbininkai kietosios anglies, privalo prigulėti prie unijos.

Mēs tikimės, kad kelias ateinančias savaites mūs vientaučiai, kietosios anglies mainieriai vėl jims skaitlingai atgal rašytis į uniją. Daugelis iš jų išstojo iš jos pernai, arba kad nereiktų mokėti į ją mėnesinių.

Vienok dabar unijos vyrai nutarė duoti mažumą laiko, kad jie užsismokėtų ir grįžtų prie unijos, o jeigu jie to nedarys, tai prigulinti prie unijos neapsijims su jais dirbti.

Jei šį planą gerai išpildytų, tai daugelis tautiečių netektų darbo. Daugelis unijos mainierių turi pasisamdę neprigulinti prie unijos lėberį, ir jei tas lėberys negrįš prie unijos, jis gali netekti darbo. Daugelis unijos lėberių dirba prie neprigulincijų prie unijos mainierių. Tie vėl jei neprisiraišys prie unijos, gali likti be lėberių.

Dar beto, kiekvienas delegatas, kuris buvo ant konvencijos, Wilkes Barre, prizadėjo sugryžę namon stengtie atsakančiai suorganizuot mainierius savo distrikte ir įtraukti į uniją kiekvioną angliakasyklų darbininką, kurį tik galės.

Kaip mēs jau daug sykių parodėmė, kad nėra geresnio apsisergėjimo mus vientaučiams, dirbantiems angliakasyklose, kaip prigulėjimas prie unijos. Jie negali rasti jokios kitos organizacijos, kuri nors arti tiek naudos jiems padarytų. Tas pasirodė praicityje ir tas pasirodys ateinančiam laikui, jei tik unija bus atsakančiai priremiama.

Mēs meldžiame jų, jų pašių naudai, dabar pradėti remti uniją, ne biskį daugiau uevilkinant. Jie laikė apleidę uniją gana ilgą laiką. Jeigu jie ir toliau taip darys, jie pamatys, kad unija neteks pajie-

gos šelpti juos ir kad tas laikas ateis, jie teipgi atsiziurės, kad aperatoriai stengsis numazinti jų mokestį, blogai su jais apie, susiaurys jų liuosybę ir visokiais budais spans ir engs juos.

Didžiausias Pikninkas!

Lietuvių Laisvės Draugystės, ir visos apielinkės lietuvių, kaip tai: Rhonės, Nanticokės, Plymoutho, Edwardsvillės, Kingsono, Luzernės, Wilkes-Barrės, Brėslau ir Hanover. Taigi bus didžiausias PIKNINKAS kokio da iki šiolei nebuvo šiame Luzernės paviete. Pikninkas bus laikomas Subatoje 31 dieną Rugpiučio (August) 1907 m., atsibus graziame gojalyje, kuris randasi tarpe South Wilkes-Barrės ir Breslau. Vaziuojant iš Wilkes-Barrių reikia imti Nanticokės karą arba Carey Ave. Plymoutho ir ant abiejų kaštuoja tik 5 centai privaziuoti prie to „Breslau Park“. Nanticokės karu vaziuojant reikia išlipti ant grįžkelės (Saint Mary's Cemetery Crossing), Carey Ave. karu vaziuojant vis tiek ar iš Wilkes-Barrių arba iš Plymoutho vis reikia išlipti ant Oxford st. Taigi broliai ir sesers, lietuviai ir lietuvių atsilankykit visi ant teip iškilmingo PIKNINKO. Nes šimet gal bus paskutinis lietuviškas pikninkas. Muzikė gera, šokiai dykai, žodžiu, viskas bus kuopuikiausia.

Užkviečia KOMITETAS.

Lietuvių Laisvės Dr-tės Susirinkimas.

Rhone, Pa. Rugpiučio (August) 18 dieną, nedėlioj 3-čią valandą po piet. susirinkimas atsibus pas J. Parlj. Taigi draugai ir tie kurie nerit prisidėti prie mūs kuopelės, meldžiami susirinkit visi, nes turėsime šaip daug reikalų svarstyti, teipgi ir kas link pikniko. Užprašo Komitetetas.

„Dziennik Ludowy“

vienatinis lenkų darbininkų dienraštis, prekioja metams 3 dol., pupei metų 1,50. Adresuok: 627 Milwaukee ave. Chicago, Ill.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo vyro, Antano Puodziukino, kuris gyveno Gektseret, Box 94, Somerset Co., Pa. (Matyt, negerą adresą man padavė). Leidau telegramą ir laišką, ir jokio atsakymo negavau, nors jau 4 nedėlios kaip sėdžiu kaslegarnėje su 2 vaikais. Neturiu tikieto, nė pinigų. Kas žinote, meldžiu jam apie tai greitai pranešti.

Ona Puodziukinas,
S. S. Pennsylvania,
Ellis Island, New York.

Pajieszkau savo brolio, Juozo Baniavyčiaus, 5 metai kaip Amerikoje, pirma gyveno Collinsville, Ill., daugiau kaip metai neturiu jokios žinios nuo jo. Meldžiu labai širdingai, ar jis pats ar kitas prietelis duokit man žinią.

Jonas Baniaciavyčia,
Manifold Stor N 2,
Washington, Pa.

Ant pardavimo Kriaučiška Dirbtuvė (S Z A P A).

Geroj vietoj, darbo visados yra užtektinai. Dirbtuvės prekė pigi. Priežastį pardavimo dasizinkite per laišką.

G. S.
44 W. Main st. Plymouth, Pa.

Gera proga.

6 karčiamės ant randos. 4 karčiamės su namais ant pardavimo. Vieta gerai žinoma ir apsimokanti. Dasizinkite pas K. Kijanski, 114 N. Main st., Wilkes-Barre, Pa.

Nedirbk sunkiai.

Pagal mūsų suteiktą informaciją lengvai dirbdamas uždirbsi lig 30 dolerių ant sanvaitės. Atsiusk už 2 ct. markę dėl atsakymo ir aiškų savo adresą, o mēs tau suteiksime visą informaciją dykai.

M. J. Montvila & Co.
645 So. Canal st., Chicago, Ill.

Pigiai.

Ant pardavimo 50 egzempliorių knygų visokio skyriaus: istoriškų, dainų, pasakų ir tt. Puikiai apdarytos. Priežastis pardavimo keliauju į Lietuvą. Dasizinonit ant šio adriso: M. Alianskas
432 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Laikas tai pinigai.

Viena valanda kasdien pašvesta skaitymui ir tēmijimui, padarys žmogų išmintingu, apšviestu ir neprigulmingu bėgyje keletos metų. Apie tą galime mēs geriausiai patėmyti šitame krašte, kur kiekvienas žmogus skaito ir kur laikraščiai, apart tikrų atsitikimų, talpina straipsnius apie moksliskus suradimus, pramonę ir prekybą. Niekada nesakyk, kad personas mokytiš ir niekada neatsisakyk įgauti daugiau mokslo. Niekada neatidestinėk, neaploisk. Mēs matėme daugybę žmonių, kurie mirė nuo ligų vien dėlto, kad atidestinėjo gydymą ir tokiu budu pasidarė liga neišgydoma. Tamista, be abejonės, žinai, kad beveik kiekviena liga prasidada su netekimu apetito, kaip pirmu ženklū ligos apsiereškimo, o tamista teipgi turėtum žinoti, kad Trinerio Amerikoniskasis Elikasyras Karčiojo Vyno yra vienatiniu vaistu, ant kurio galite pilnai pasitikėti. Vaistas greitai pagimdys veiklumą gromuliojimo organų ir tokiu budu prašalys besiatinančią ligą. Argi tas nesutaupis tamistai laiką ir pinigus? Vartok šitą vaistą nuo visų nesveikumų skilvio ir žarnų, nuo neįjegumo ir nerviskumo. Gaunamas aptiekose.

Jos. Triner,
709 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

GRAMATIKA angliškos kalbos.

su ištariu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, kaip tai: *beast* (byst) *žvėris*; *eight* (eit) *aštuoni*; *eye* (ai) *akis* ir t. t.

174 psl., su prisuntimu - \$1.25.

Naujas Budas

išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti, be pagalbos mokintojaus, 24 psl., su prisuntimu - 10 ct.

Pinigus reikia siųsti per „Money Order“ ant šio adreso:

Vaių Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokintojo. 220 abrozėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Pysl. 64. Su prisuntimu 15c.

P. MIKOLAINIS,
P. O. Box 62 New York City.

NAUJOS KNYGOS

gaunamos „Vienybės Lietuvių Redakcijoje.“

Revoliucijos Daino	10c
Vasaros Rytas	3c
Socijalistai ir Masonai	5c
Ar gali rinkti žmonės sau kunigus	10
Papasakojimas iš Prancuzų revolucijos	12c
Kaip kunigas virto social-demokratų	7c
Vaina arba karė	5c